

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 220/2011-53

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jána Auxta a Ľubomíra Dobríka na neverejnom zasadnutí senátu 6. marca 2012 vo veci prijatej sťažnosti J. Š., K., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ž., zastúpeného advokátom JUDr. P. G., Advokátska kancelária, N., pre namietané porušenie jeho práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 22123/08-61/D/925 týkajúcom sa vybavenia jeho podnetu k podaniu dovolania upovedomením zo 4. mája 2010 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. Š. na súdnu a inú právnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 22123/08-61/D/925 týkajúcom sa vybavenia jeho podnetu k podaniu dovolania upovedomením zo 4. mája 2010 p o r u š e n é b o l o .

2. Upovedomenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky o vybavení podnetu J. Š. k podaniu dovolania sp. zn. 22123/08-61/D/925 zo 4. mája 2010 z r u š u j e a vec J. Š. mu v r a c i a na nové konanie.

3. J. Š. finančné zadosťučinenie n e p r i z n á v a .

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á zaplatiť trovy právneho zastúpenia v sume 475,93 € (slovom štyristosedemdesiatpäť eur a deväťdesiattri centov) na účet právneho zástupcu JUDr. P. G., Advokátska kancelária, N., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky j e p o v i n n é uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume € 475,93 € (slovom štyristosedemdesiatpäť eur a deväťdesiattri centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 7000060515/8180 vedený v Štátnej pokladnici do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. mája 2010 doručená sťažnosť (a nasledujúce súvisiace podania doručené ústavnému súdu 13. augusta 2010, 18. novembra 2010 a 16. augusta 2011) J. Š., K., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním ustanoveného právneho zástupcu doručeným ústavnému súdu 15. augusta 2011, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22123/08-61/D/925 týkajúcom sa vybavenia jeho podnetu k podaniu dovolania upovedomením zo 4. mája 2010.

Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 220/2011-33 z 22. novembra 2011 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 34 T 58/2008 z 13. februára 2009 bola schválená dohoda o vine a treste uzatvorená medzi sťažovateľom a prokurátorom Okresnej prokuratúry Žilina.

Sťažovateľ následne predložil ministerstvu podnet k podaniu dovolania v zmysle ustanovenia § 369 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) dôvodiac, že v jeho veci rozhodol súd v nezákonnom zložení, pretože rozhodoval samosudca napriek tomu, že mal rozhodovať senát. Ministerstvo listom sp. zn. 22123/08-61/D/925 zo 4. mája 2010 sťažovateľovi oznámilo, že v zmysle ustanovenia § 334 ods. 4 Trestného poriadku proti rozsudku, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, nie je dovolanie prípustné s výnimkou dovolania podaného z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom), o ktorý však v jeho prípade nejde.

V sťažnosti sťažovateľ uviedol, že z logického výkladu ustanovenia § 334 ods. 4 Trestného poriadku *„je zrejmé, že (jedine) minister spravodlivosti má proti rozsudku, ktorým bola potvrdená dohoda o vine a treste, aj okrem ust. § 371 ods. 1 písm. c) TP, zákonnú kompetenciu podať dovolanie zo všetkých ostatných dôvodov uvedených v jednotlivých písmenách a), b), a d) až l) § 371 ods. 1 Trestného poriadku“*.

Podľa sťažovateľa je vyslovený právny záver ministerstva nesprávny a sťažovateľ je toho názoru, že ministerstvo sa malo jeho podnetom zaoberať, zistiť, či sú dané dovolacie dôvody, a po zistení ich existencie podať dovolanie v zmysle ustanovení § 371 ods. 2 Trestného poriadku. Sťažovateľ sa z uvedených dôvodov obrátil na ústavný súd tvrdiac, že postupom ministerstva v jeho prípade došlo k porušeniu jeho základného práva *„na prístup k súdnej ochrane podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR“*.

Na základe uvedených argumentov sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie v náleze vyslovil, že postupom ministerstva v konaní vedenom pod sp. zn. 22123/08-61/D/925 o podnete sťažovateľa k podaniu dovolania upovedomením zo 4. mája 2010 bolo porušené jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy, vrátil vec

ministerstvu na ďalšie konanie a priznal mu primerané finančné zadostučinenie v sume 200 000 €, ako aj trovy právneho zastúpenia.

Požadovanú výšku finančného zadostučinenia sťažovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 16. augusta 2011 znížil na sumu 50 000 €.

Ministerstvo vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 29. decembra 2011 formulovalo toto stanovisko:

«Vo všeobecnosti je zrejmé, že zákonodarca vymedzil dva okruhy dovolacích dôvodov a zakotvil ich do ustanovenia § 371 ods. 1 a do § 371 ods. 2, pričom ide dovolacie dôvody voči všetkým právoplatným rozhodnutiam v trestnom konaní (nielen voči rozsudku, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste). Špeciálnou úpravou k tomu je však ustanovenie § 334 ods. 4 Trestného poriadku, ktoré obmedzuje dovolacie dôvody výlučne na ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a ustanovenie § 371 ods. 2 Trestného poriadku. Prvú časť vety ustanovenia § 371 ods. 2 Trestného poriadku nie je možné vykladať ako samostatný dovolací dôvod. Zmyslom a cieľom právnej úpravy - odkazu na ods. 2 v ustanovení § 334 ods. 4 Trestného poriadku nebolo rozšíriť dôvody na podanie dovolania podľa ods. 1, práve naopak, zákonodarca jednoznačne z ods. 1 vyčlenil dovolací dôvod - písm. c). Sťažovateľova interpretácia ustanovení Trestného poriadku tak jednoznačne nie je správna.

Z dikcie zákonného ustanovenia § 334 ods. 4 Trestného poriadku v znení zákona č. 5/2009 Z. z. teda vyplýva, že podanie dovolania proti rozsudku o schválení dohody o vine a treste je z pohľadu dovolacích dôvodov, upravených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, obmedzené na dôvod upravený v § 371 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku, t.j. ak bolo v trestnom konaní zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku), a vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného zákona alebo Trestného poriadku o väzbe alebo podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Sťažovateľova interpretácia ustanovenia § 371 ods. 2 Trestného poriadku je neprípustná, a to aj s ohľadom na judikatúru Najvyššieho súdu SR, napr. rozhodnutie NS SR, sp. zn. 2 Tdo 32/2007:

„Podľa § 334 ods. 4 a ods. 5 Trestného poriadku ak súd dohodu o vine a treste schváli, potvrdí to rozsudkom, ktorý verejne vyhlási. Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie ani dovolanie okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku. Rozsudok nadobudne právoplatnosť vyhlásením. Z tejto platnej právnej úpravy vyplýva, že proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým rozhodol o schválení návrhu na dohodu prokurátora a obvineného o vine a treste a ktorý nadobudol právoplatnosť vyhlásením, môže podať dovolanie iba minister spravodlivosti z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku.“

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že postup Ministerstva spravodlivosti SR, sekcie trestného práva, ktorá listom zo dňa 04.mája 2010 odmietla podnet sťažovateľa na podanie dovolania ako neprípustný z dôvodu, že minister spravodlivosti nie je oprávnený podať dovolanie proti rozsudku Okresného súdu Žilina, sp. zn. 34T 58/08 zo dňa 13. februára 2009, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste v zmysle § 334 ods. 4 Trestného poriadku v znení zákona č. 5/2009 Z. z. medzi obvineným a prokurátorom z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku bol zákonný a v súlade s platnou a účinnou právnou úpravou.

V neposlednom rade je potrebné poukázať aj na ustálenú judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej mimoriadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ nemôže uplatniť osobne (takým je nepochybne aj dovolanie podľa § 368 a nasl. Trestného poriadku), nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy, ktoré sú mu priamo dostupné (napr. II. ÚS 357/06, IV. ÚS 323/07). Podnet na podanie dovolania podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku nie je opravným prostriedkom a z hľadiska trestného práva procesného ho možno považovať iba za informáciu ministrovi spravodlivosti ako oprávnenému na jeho podanie, ktorá bez ďalšieho nezakladá zákonom ustanovené právne dôsledky. Ustanovenie § 369 ods.1 Trestného poriadku neukladá povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť každému podnetu. Je na úvahe ministra spravodlivosti Slovenskej republiky posúdiť a rozhodnúť, či na základe podnetu strany v konaní alebo na základe iného podnetu podá alebo nepodá dovolanie (táto úvaha je vylúčená iba v prípade, ak zistí, že zákonné podmienky na podanie dovolania sú splnené). Oprávnenie na podanie podnetu na podanie dovolania nemôže mať preto charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (napr. m. m. II. ÚS 42/01, I. ÚS 67/02, III. ÚS 11/04).»

V predloženom vyjadrení ministerstvo zároveň uviedlo, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania vo veci samej v zmysle § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Sťažovateľ vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 27. januára 2012 uviedol, že napriek stanovisku ministerstva zotrváva na dôvodoch podanej sťažnosti, čo podporil takto formulovanou argumentáciou:

«Na úvod stanoviska k vyjadreniu Ministerstva spravodlivosti SR (ďalej aj ako „ministerstvo“ alebo „porušovateľ“) uvádzam, že sa v plnom rozsahu pridrižavam skutočností, ktoré boli uvedené v doplnení ústavnej sťažnosti zo dňa 09.08.2011, v ktorom poukazujem na porušenie môjho práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručenú čl. 46 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). V tejto súvislosti vychádzam pritom z presvedčenia, že bol v tomto prípade splnený dôvod na podanie dovolania podľa § 371 ods. 2 TP pri uplatnení § 371 ods. 1 písm. b) zákona č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok (ďalej len „TP“), kde sa uvádza, že dovolanie je možné podať, ak súd rozhodol v nezákonnom zložení. Prihliadnuc k týmto skutočnostiam vznikla porušovateľovi povinnosť podať dovolanie na základe podnetu, ktorým som ho vyzval na podanie dovolania preukazujúc splnenie podmienok pre podanie dovolania, no aj napriek tomu došlo zo strany ministerstva k odmietnutiu podnetu.

Svoj postup obhajuje ministerstvo aj vo vyjadrení zo dňa 20.12.2011. V znení svojho vyjadrenia argumentuje porušovateľ tým, že minister spravodlivosti nebol oprávnený na podanie dovolania a preto bol podnet posúdený ako neprípustný a následne odmietnutý. Odkazuje pritom na ustanovenie, ktoré už bolo viackrát spomenuté v doplnení ústavnej sťažnosti, a to § 334 ods. 4 TP, ktoré podľa v čase podania ústavnej sťažnosti platného a účinného znenia TP, odkazovalo na možnosť podať dovolanie podľa zákonných dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a ods. 2 TP. Pre prehľadnosť uvediem ustanovenia, na ktoré je odkazované.

Podľa §371 ods. 1 písm. c) TP je možné podať dovolanie, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu

Podľa § 371 ods. 2 TP „Minister spravodlivosti podá dovolanie, okrem dôvodov uvedených v odseku 1 aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného zákona alebo Trestného poriadku o väzbe alebo podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody“.

Podľa vyjadrenia ministerstva nie je možné vykladať prvú časť vety ustanovenia § 371 ods. 2 ako samostatný dovolací dôvod, nakoľko zákonodarca nemal v úmysle rozširovať dôvody na podanie dovolania proti rozhodnutiu, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, okrem tých, ktoré sú uvedené v § 371 ods. 1 písm. c) a vo zvyšnej časti vety uvedenej v § 371 ods. 2 TP (ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného zákona alebo Trestného poriadku o väzbe alebo podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody). S takýmto právnym výkladom nie je možné súhlasiť, nakoľko nemá žiadne konkrétne opodstatnenie. Aplikujúc jazykový (gramatický) výklad na § 371 ods. 2 TP sa dá dospieť len k jedinému záveru, a to že minister spravodlivosti môže podať odvolanie nielen zo všetkých dôvodov, ktoré sú uvedené v § 371 ods. 1 TP, ale aj zo zvyšných dôvodov, uvedených v § 371 ods. 2 TP. Toto je v súlade aj s doktrínalným výkladom k ust. § 371 ods.2 TP (Minárik, Š. a kol.: Trestný poriadok - Stručný komentár, IURA EDITION, Bratislava 2010, s. 922), ktoré je uvedené v komentári k predmetnému ustanoveniu: „Minister spravodlivosti má v porovnaní s obvineným a generálnym prokurátorom širšie oprávnenia podať dovolanie. Okrem prípadov upravených v odseku 1 môže podať dovolanie aj v prípade rozhodnutia o väzbe (§ 72 ods. 1) alebo o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody“. Tu opäť odkazujem na gramatický výklad, ktorým je možné si dopomôcť k záveru, že minister spravodlivosti môže skutočne podľa sporného ustanovenia podať dovolanie okrem iného aj zo všetkých dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 TP, a teda aj z dôvodu, že vo veci súd rozhodol v nezákonnom zložení. Minister spravodlivosti má širšie kompetencie v komparácii s ostatnými osobami oprávnenými na podanie dovolania a zákonodarca mal aj týmto ustanovením jednoznačne v úmysle rozšíriť kompetenciu príslušného ministra na podanie dovolania. Pokiaľ ministerstvo poukazuje na znenie § 334 ods. 4 TP, ktoré ustanovenie obmedzuje dovolacie dôvody výlučne na ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c) TP a § 371 ods. 2, tak s týmto je možné len súhlasiť. Nie je však už možné súhlasiť s názorom porušovateľa, že možnosť podať dovolanie podľa § 371 ods. 2 TP nie je možné pokladať

za samostatný dovolací dôvod. Ako som už uviedol, tento názor nie je ničím podložený a zo znenia § 334 ods. 4 TP jednoznačne logicky plynie, že proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste je prípustné dovolanie jednak:

- podľa § 371 ods. 1 písm. c) TP, ktoré dovolanie môže podať ktorákoľvek z oprávnených osôb podľa § 369 ods. 2 TP, teda generálny prokurátor alebo obvinený a jednak

- podľa § 371 ods. 2 TP, keď podá dovolanie (len) minister spravodlivosti, okrem dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 /teda aj zo všetkých týchto dôvodov uvedenými pod písmenami a) až l) / aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného zákona alebo Trestného poriadku o väzbe alebo podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Judikatúra, na ktorú poukazuje ministerstvo vo svojom vyjadrení, konkrétne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 23.októbra 2007, sp. zn.: 2 Tdo/32/2007 nijakým spôsobom nepreukazuje, že by mal byť postup ministerstva zákonný a v súlade s platnou účinnou právnou úpravou. Rozhodnutie sa vzťahuje na § 334 ods. 4 a 5 TP a konštatuje sa v ňom nasledovné: „Z tejto platnej právnej úpravy vyplýva, že proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým rozhodol o schválení návrhu na dohodu prokurátora a obvineného o vine a treste a ktorý nadobudol právoplatnosť vyhlásením, môže podať dovolanie iba minister spravodlivosti z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku.“ Z tejto právnej vety nevyplýva prečo by mal byť postup ministerstva v tejto veci považovaný za zákonný a môj vyššie uvedený právny výklad za nesprávny, a preto považujem uvedenú judikatúru na účely preukázania zákonnosti postupu ministerstva za irelevantnú. Citované rozhodnutie predstavuje skôr základ pre moje tvrdenie, nakoľko z neho vyplýva, že minister môže podať dovolanie proti rozhodnutiu o schválení dohody o vine a treste aj podľa § 371 ods. 2 TP, teda v kontexte celého tohto zákonného ustanovenia („... okrem dôvodov uvedených v odseku 1, aj vtedy, ak...“).

V neposlednom rade považujem za potrebné sa vyjadriť k názoru porušovateľa, že je na úvahe ministra spravodlivosti SR posúdiť, či na základe¹ podnetu strany v konaní, alebo na základe iného podnetu, podá alebo nepodá dovolanie. Následne porušovateľ vo svojom vyjadrení, aj keď v zátvorke, ale veľmi správne, udáva, že táto úvaha je vylúčená iba v prípade, ak zistí, že zákonné podmienky na podanie dovolania sú splnené. S týmto sa plne stotožňujem a na podporu tohto poukazujem aj na samotné zákonné znenie príslušných

ustanovení, z ktorých sa vyvodzuje kompetencia ministra spravodlivosti podať dovolanie, keďže tieto ustanovenia (viď § 369 ods. 1 a § 371 ods. 2 TP) sú formulované v tom zmysle, že pre ministra spravodlivosti podanie dovolania nie je právom, ale povinnosťou. Konkrétne podľa § 369 ods. 1 TP sa výslovne uvádza, že „právoplatné rozhodnutie súdu na podnet strany alebo iný podnet napadne (teda nie že môže napadnúť) minister spravodlivosti z dôvodu podľa § 371 ods. 1“ a teda možnosť podania dovolania tu nie je formulovaná ako oprávnenie, ako je to už v ods. 2 podľa ktorého právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu môže dovolaním napadnúť z dôvodu podľa § 371 ods. 1 generálny prokurátor a obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

S poukazom na uvedené je teda zrejmé, že minister spravodlivosti, pokiaľ obdrží podnet na podanie dovolania, ktorý je dôvodný, musí sa ním riadiť a dovolanie podať. Z tohto hľadiska je však potom nepochopiteľné z akého dôvodu v tomto konaní porušovateľ poukazuje na to, že bolo len na úvahe ministerstva, či na základe obdržaného podnetu dovolanie podá alebo nie, keďže ako je už z vyššie uvedeného zrejmé, podnet na podanie dovolania dôvodný bol.

Na základe uvedených skutočností považujem podanú ústavnú sťažnosť za plne opodstatnenú, nakoľko minister spravodlivosti, na základe § 371 ods. 2 TP a v nadväznosti na skutočnosť, že existoval dôvod na podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. b) ZP, bol povinný podať dovolanie proti rozsudku, Okresného súdu Žilina, sp. zn.: 34T/58/08 zo dňa 13. feb. 2009, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste. Keďže k takému postupu nedošlo, zotrvávam na obsahu doplnenej ústavnej sťažnosti a naďalej tvrdím, že došlo k porušeniu mojich základných práv a slobôd v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.»

V závere tohto podania sťažovateľ vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci samej.

Ústavný súd dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a so súhlasom účastníkov konania od ústneho pojednávania vo veci samej upustil a rozhodol na neverejnom zasadnutí.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Relevantná právna úprava platná a účinná v čase vybavenia podnetu sťažovateľa ministerstvom:

Podľa § 334 ods. 4 Trestného poriadku ak súd schváli dohodu o vine a treste, potvrdí to rozsudkom, ktorý verejne vyhlási. Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie ani dovolanie okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c).

Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku právoplatné rozhodnutie súdu na podnet strany alebo na iný podnet napadne minister spravodlivosti z dôvodu uvedeného v § 371.

Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak

- a) vo veci rozhodol nepríslušný súd,
- b) súd rozhodol v nezákonnom zložení,
- c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,
- d) hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky,
- e) vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania,
- f) trestné stíhanie bolo vykonané bez súhlasu poškodeného, hoci jeho súhlas sa podľa zákona vyžaduje,

g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom,

h) bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa,

i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť,

j) odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody,

k) pred podaním obžaloby generálny prokurátor zrušil právoplatné rozhodnutie prokurátora po lehote uvedenej v § 364 ods. 3,

l) bol obvinenému uložený trest odňatia slobody na doživotie a súd rozhodol, že podmiennečné prepustenie z výkonu tohto trestu nie je prípustné.

Podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku minister spravodlivosti podá dovolanie, okrem dôvodov uvedených v odseku 1, aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného zákona alebo Trestného poriadku o väzbe alebo podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Podstatou argumentačných námietok sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o nesprávnej interpretácii relevantnej právnej úpravy týkajúcej sa podmienok na uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) príslušným subjektom (ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky) vo vzťahu k rozhodnutiu schvaľujúcemu dohodu o vine a treste, premietajúcej sa tak podľa názoru sťažovateľa do porušenia ústavou mu garantovaného základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. Obsahu označeného článku ústavy korešponduje stabilná judikatúra ústavného súdu poukazujúca na zásadu ústavne konformného výkladu zakotvujúcu požiadavku, aby v prípadoch, v ktorých pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí

plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb (napr. II. ÚS 148/06, III. ÚS 348/06, IV. ÚS 209/07, I. ÚS 252/07). Základné práva a slobody predstavujú totiž hodnotový základ, ktorý musí byť dodržaný v prípade každého výkladu zákona.

Povinnosť ústavne súladného výkladu právnych predpisov subsumuje judikatúra ústavného súdu do rámca základného práva na súdnu a inú právnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy, z čoho vyplýva, že predpokladom reálneho poskytnutia súdnej a inej právnej ochrany je použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej právnej normy (pozri IV. ÚS 77/02, II. ÚS 249/04, II. ÚS 374/06).

V záujme dodržania a ochrany základných práv je potrebné v niektorých prípadoch upustiť od doslovného jazykového alebo formalistického výkladu a zvoliť výklad zaručujúci ochranu základných práv. Viazanosť orgánov verejnej moci zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení, pretože limitácia orgánov verejnej moci zákonom nepredstavuje iba viazanosť orgánov verejnej moci textom, ale aj zmyslom a účelom zákona. Orgány verejnej moci sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť ale aj ústavnosť (obdobne pozri III. ÚS 341/07).

Z obsahu vyjadrení účastníkov konania a zo súvisiaceho spisového materiálu je zrejmé, že ministerstvo zvolilo výklad relevantných ustanovení trestnoprocesného kódexu (§ 334 ods. 4 a § 371 ods. 2 Trestného poriadku) vylučujúci v prípade rozhodovania o schválení dohody o vine a treste procesnú vadu nezákonného zloženia súdu z kategórie dôvodov zmocňujúcich ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) ako oprávnený subjekt na podanie dovolania.

Vychádzajúc z prezentovaných ústavnoprávnych imperatívov regulujúcich interpretačnú prax súdov a ostatných orgánov verejnej moci aplikujúcich právo musí ústavný súd konštatovať, že požiadavka ústavne konformného výkladu dotknutých ustanovení Trestného poriadku v postupe ministerstva dodržaná nebola. Sťažovateľom prezentované tvrdenie o existencii vady spočívajúcej v nezákonnom zložení súdu v jeho

trestnej veci, potenciálne prezentujúcej porušenie ústavou garantovaného základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 ústavy) predstavujúceho jeden zo základných pilierov spravodlivého procesu, ministerstvo totižto apriori bez preskúmania opodstatnenosti tvrdení sťažovateľa odmietlo a súdnu ochranu označenej ťažiskovej záruke regulárneho procesu tak sťažovateľovi odoprelo. Vzhľadom na uvedené kvalifikuje ústavný súd ministerstvom prezentovanú interpretáciu dotknutých ustanovení Trestného poriadku ako ústavne neutržateľnú.

Ústavný súd považuje napokon za potrebné poukázať aj na irelevantnosť právnej argumentácie ministerstva odvolávajúcej sa v kontexte okolností prípadu sťažovateľa na súvisiacu rozhodovaciu činnosť ústavného súdu, v ktorej ústavný súd zdôraznil dispozičnú právomoc ministra spravodlivosti v súvislosti s podnetom adresovaným mu na základe ustanovení § 369 ods. 1 Trestného poriadku.

Ministerstvo podnetu sťažovateľa totižto nevyhovelo bez toho, aby vyriešilo primárnu otázku reflektujúcu na komplementárnu časť zmienenej judikatúry ústavného súdu, ktorá vylučuje spomínanú „voľnú“ úvahu ministra spravodlivosti o podaní, resp. nepodaní dovolania práve v prípade zistenia, že sú splnené zákonné podmienky na podanie dovolania (II. ÚS 42/01, I. ÚS 67/02, III. ÚS 11/04).

Ústavný súd na základe uvedeného dospel k záveru, že základné právo sťažovateľa zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy v konaní ministerstva porušené bolo (bod 1 výroku tohto nálezu).

Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti ústavnému súdu navrhol, aby s vyslovením porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zároveň vrátil jeho vec ministerstvu na „ďalšie konanie“.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Na základe konštatovania porušenia ústavnosti v uvedenom prípade sťažovateľa spočívajúceho v porušení základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd označené upovedomenie o vybavení podnetu sťažovateľa ministerstvom v konaní vedenom pod sp. zn. 22123/08-61/D/925 v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy zrušil a vrátil vec sťažovateľa ministerstvu na nové konanie (bod 2 výroku nálezu).

V tomto konaní bude úlohou ministerstva náležite preskúmať opodstatnenosť označených tvrdení sťažovateľa o nesprávnom obsadení konajúceho súdu signalizujúcich porušenie základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy a v prípade pozitívneho zistenia postupovať v intenciách relevantných ustanovení Trestného poriadku vyžadujúcich v prípade splnenia zákonných podmienok na podanie dovolania uplatnenie tohto opravného prostriedku ministrom spravodlivosti.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Sťažovateľ v sťažnosti žiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 50 000 € a výšku požadovaného zadosťučinenia odôvodnil argumentáciou o spôsobenej „nemajetkovej a morálnej ujme“.

Ústavný súd pri rozhodovaní otázky priznania primeraného finančného zadosťučinenia aplikoval zásadu spravodlivosti, zohľadnil konkrétne okolnosti prípadu a zároveň sa riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou. Zohľadniac charakter porušenia garantovaného základného práva, ktorým bolo v podstate odmietnutie spravodlivosti, a súčasne skutočnosť vrátenia veci sťažovateľa ministerstvu na nové konanie, vytvárajúce reálny predpoklad pre garantovanie ústavne konformnej ochrany základných práv

sťažovateľa, považuje ústavný súd za dostatočné konštatovanie porušenia označeného základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažovateľovi požadované primerané finančné zadosťučinenie nepriznal (bod 3 výroku nálezu).

Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom v sume 482,93 €.

Ústavný súd pri vyčíslení trov právneho zastúpenia postupoval podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Ústavný súd tak priznal právnemu zástupcovi úhradu trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2011 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti, resp. doplnenie sťažnosti) v sume 2 x 123,50 €, k tomu náhradu režijného paušálu v sume 2 x 7,41 € a tiež za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2012 (vyjadrenie k stanovisku ministerstva) v sume 127,16 €, k tomu náhrada režijného paušálu v sume 7,63 €, pričom takto vypočítanú sumu navýšil o 20 % z dôvodu, že právny zástupca sťažovateľa je platcom DPH. Úhrada bola preto priznaná spolu v celkovej sume 475,93 €. Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je povinná zaplatiť na účet ustanoveného právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. P. G., Advokátska kancelária, N., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov) Kancelária ústavného súdu (bod 4 výroku tohto nálezu). Ministerstvo je povinné uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 475,93 € na účet Kancelárie ústavného súdu, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 5 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2012